

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

DPSW-ZL.0230.8.2021

Warszawa, dnia 06 maja 2021 r.

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

na podstawie § 38 w związku z § 127 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, został udostępniony projekt **ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** (numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UD201).

W związku z powyższym proszę o zgłaszanie ewentualnych uwag do tego projektu w terminie **do dnia 21 maja 2021 r.**, również na adres: legislacja.szkolnictwo@mein.gov.pl (z podaniem w tytule wiadomości znaku niniejszego pisma).

Uprzejmie informuję, że termin do zajęcia stanowiska został skrócony z uwagi na pilny charakter projektu i konieczność wejścia w życie projektowanych rozwiązań przed rozpoczęciem roku akademickiego 2021/2022.

Jednocześnie informuję, że nieprzedstawienie stanowiska w wyznaczonym terminie zostanie uznane za przedstawienie opinii pozytywnej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra
Sekretarz Stanu
Wojciech Murdzek

/ – podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 4) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 5) Rada Doskonałości Naukowej;
- 6) Komitet Polityki Naukowej;
- 7) Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) Krajowa Reprezentacja Doktorantów;
- 9) NSZZ „Solidarność”;
- 10) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 11) Forum Związków Zawodowych.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1414198.4427493.3689645
Nazwa dokumentu	Pismo przekazujące projekt do opiniowania.docx
Tytuł dokumentu	Pismo przekazujące projekt do opiniowania
Sygnatura dokumentu	DPSW-ZL.0230.8.2021
Data dokumentu	2021-05-06
Skrót dokumentu	5F28D9789881A31B2B10B23AF1D6DADE970944E5
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	2021-05-06 15:21:43
Podpisane przez	Wojciech Murdzek Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.104.145.145.37299

Data wydruku: 2021-05-06

Autor wydruku: Stępniewska Joanna (Główny Specjalista)

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wyrazy „akademia praktyczna” są zastrzeżone dla uczelni zawodowej, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) funkcjonuje co najmniej 10 lat;
- 2) liczba studentów kształcących się w uczelni wynosi co najmniej 250, z czego ponad 50% studentów kształci się na studiach stacjonarnych;
- 3) co najmniej 50% nauczycieli akademickich jest zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy;
- 4) prowadzi studia pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na co najmniej 5 kierunkach;
- 5) prowadzi kształcenie na co najmniej 1 kierunku studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1–8, lub kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera;
- 6) żaden kierunek studiów prowadzonych przez uczelnię nie został oceniony negatywnie w wyniku przeprowadzonej przez PKA oceny jakości kształcenia.”,

b) w ust. 4 wyrazy „ust. 1–3” zastępuje się wyrazami „ust. 1, 2 i 3”,

c) dodaje się ust. 5–8 w brzmieniu:

„5. W przypadku zaprzestania spełniania przez uczelnię używającą w swojej nazwie wyrazów „akademia praktyczna” warunków, o których mowa w ust. 1a, uczelnia może nadal posługiwać się tą nazwą.

6. Zmiana nazwy uczelni niepublicznej na nazwę zawierającą wyrazy zastrzeżone, o których mowa w ust. 1–3, może nastąpić po uzyskaniu zgody ministra wydanej, na wniosek uczelni lub założyciela, w drodze decyzji administracyjnej.

7. Zmiana nazwy niepublicznej uczelni zawodowej na nazwę zawierającą wyrazy „akademia praktyczna” może nastąpić, jeżeli uczelnia spełnia łącznie warunki, o których mowa w ust. 1a, na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6, oraz spełniała je w zakresie ust. 1a:

- 1) pkt 2–5 – w okresie 2 lat akademickich,
- 2) pkt 6 – w okresie 3 lat akademickich

– poprzedzających rok akademicki, w którym następuje zmiana nazwy.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, weryfikacja spełniania przez uczelnię niepubliczną warunków, o których mowa w ust. 1–3, jest przeprowadzana na podstawie danych zawartych w systemie, o którym mowa w art. 342 ust. 1, z tym że spełnianie warunków, o których mowa w:

- 1) ust. 1, 2 i 3 – ustala się według stanu na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6;
- 2) ust. 1a – ustala się według stanu na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6, a w odniesieniu do lat akademickich w okresach wskazanych w ust. 7 – na podstawie danych wprowadzonych do tego systemu w poszczególnych latach.”;

- 2) w art. 35 po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Zmiana nazwy publicznej uczelni zawodowej na nazwę zawierającą wyrazy „akademia praktyczna” może nastąpić jeżeli rektor poinformuje ministra o spełnianiu przez uczelnię warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a.

2b. Zmiana nazwy publicznej uczelni zawodowej na nazwę zawierającą wyrazy „akademia praktyczna” może nastąpić jeżeli uczelnia spełnia łącznie warunki, o których mowa w art. 16 ust. 1a, na dzień przekazania informacji, o której mowa w ust. 2a, oraz spełniała je w zakresie art. 16 ust. 1a:

- 1) pkt 2–5 – w okresie 2 lat akademickich,
- 2) pkt 6 – w okresie 3 lat akademickich

– poprzedzających rok akademicki, w którym następuje zmiana nazwy.

2c. W przypadku, o którym mowa w ust. 2a, weryfikacja spełnienia przez uczelnię warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a, jest przeprowadzana na podstawie danych

zawartych w systemie, o którym mowa w art. 342 ust. 1, według stanu na dzień przekazania informacji, o której mowa w ust. 2a, a w odniesieniu do lat akademickich w okresach wskazanych w ust. 2b – na podstawie danych wprowadzonych do tego systemu w poszczególnych latach.”;

- 3) w art. 37 w ust. 7 wyrazy „ust. 3 pkt 5 i 6” zastępuje się wyrazami „ust. 3 pkt 4, 5 i 6”;
- 4) w art. 48 przed wyrazami „art. 37 ust. 7” dodaje się wyrazy „art. 16 ust. 6,”;
- 5) w art. 53 po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5d w brzmieniu:

„5a. Uczelnia zawodowa, o której mowa w ust. 4 pkt 2, może uzyskać pozwolenie na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności zawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 5, jeżeli spełnia łącznie warunki, o których mowa w art. 16 ust. 1a, na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w art. 54 ust. 1, oraz spełniała je w zakresie art. 16 ust. 1a:

- 1) pkt 2–5 – w okresie 2 lat akademickich,
 - 2) pkt 6 – w okresie 3 lat akademickich
- poprzedzających rok akademicki, w którym złożono wniosek.

5b. Uczelnia zawodowa prowadząca studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może je prowadzić bez konieczności posiadania porozumienia, o którym mowa w ust. 5, jeżeli zawiadomi ministra o łącznym spełnieniu warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a, na dzień złożenia tego zawiadomienia oraz o spełnianiu tych warunków w zakresie art. 16 ust. 1a:

- 1) pkt 2–5 tej ustawy – w okresie 2 lat akademickich,
 - 2) pkt 6 tej ustawy – w okresie 3 lat akademickich
- poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie.

5c. W przypadkach, o których mowa w ust. 5a i 5b, weryfikacja spełniania przez uczelnię warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a, jest przeprowadzana na podstawie danych zawartych w systemie, o którym mowa w art. 342 ust. 1, według stanu na dzień złożenia odpowiednio wniosku o pozwolenie albo zawiadomienia, a w odniesieniu do lat akademickich w okresach wskazanych w ust. 5a i 5b – na podstawie danych wprowadzonych do tego systemu w poszczególnych latach.

5d. Uczelnia prowadząca studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z ust. 5a albo 5b, która zaprzestała spełniania któregośkolwiek z warunków określonych w art. 16 ust. 1a pkt 2–6, może je prowadzić, jeżeli zawiadomiła ministra zgodnie z art. 429 pkt 3 o zaprzestaniu spełniania tych warunków oraz w terminie

3 miesięcy od dnia zaprzestania ich spełniania zawarła porozumienie, o którym mowa w ust. 5, i przedstawiła je ministrowi. W przypadku nieprzedstawienia porozumienia kształcenie na tych studiach może być prowadzone do zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem wskazanym w zawiadomieniu, o którym mowa w zdaniu pierwszym.”;

- 6) w art. 167 w ust. 2 wyrazy „art. 16 ust. 1–3” zastępuje się wyrazami „art. 16 ust. 1, 2 i 3”.

Art. 2. W ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z 2019 r. poz. 39 i 534 oraz z 2020 r. poz. 695, 875 i 1086) w art. 206 po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Do dnia 31 grudnia 2022 r. pozwolenie na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności zawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 2, może uzyskać uczelnia zawodowa, która nie posiada uprawnień do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek studiów, jeżeli spełnia łącznie warunki, o których mowa w art. 16 ust. 1a ustawy, o której mowa w art. 1, na dzień złożenia wniosku o to pozwolenie oraz spełniała je w zakresie art. 16 ust. 1a:

- 1) pkt 2–5 tej ustawy – w okresie 2 lat akademickich,
 - 2) pkt 6 tej ustawy – w okresie 3 lat akademickich
- poprzedzających rok akademicki, w którym złożono wniosek.

2b. W przypadku, o którym mowa w ust. 2a, weryfikacja spełnienia przez uczelnię warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a ustawy, o której mowa w art. 1, jest przeprowadzana na podstawie danych zawartych w systemie, o którym mowa w art. 342 ust. 1 tej ustawy, według stanu na dzień złożenia wniosku o pozwolenie, a w odniesieniu do lat akademickich w okresach wskazanych w ust. 2a – na podstawie danych wprowadzonych do tego systemu w poszczególnych latach.

2c. Do dnia 31 grudnia 2022 r. uczelnia, która uzyskała pozwolenie na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z ust. 2a i która zaprzestała spełniania któregośkolwiek z warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a pkt 2–6 ustawy, o której mowa w art. 1, może prowadzić kształcenie na tym kierunku, jeżeli zawiadomiła ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zgodnie z art. 429 pkt 3 tej ustawy o zaprzestaniu spełniania tych warunków oraz w terminie 3 miesięcy od dnia zaprzestania ich spełniania zawarła porozumienie, o którym mowa w ust. 2, i przedstawiła je ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. W

przypadku nieprzedstawienia porozumienia kształcenie na tych studiach może być prowadzone do zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem wskazanym w zawiadomieniu, o którym mowa w zdaniu pierwszym.”.

Art. 3. 1. Uczelnia zawodowa prowadząca w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z art. 212 ust. 2 pkt 1 albo na podstawie pozwolenia wydanego zgodnie z art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, może je prowadzić bez konieczności posiadania porozumienia, o którym mowa w art. 206 ust. 2 tej ustawy, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zawiadomiła ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o łącznym spełnieniu warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, na dzień złożenia tego zawiadomienia, oraz o ich spełnianiu w zakresie art. 16 ust. 1a:

- 1) pkt 2–5 tej ustawy – w okresie 2 lat akademickich,
 - 2) pkt 6 tej ustawy – w okresie 3 lat akademickich
- poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie.

2. Uczelnia zawodowa prowadząca w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z art. 212 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce może kontynuować przyjęcia na te studia bez ograniczenia, o którym mowa w tym przepisie, jeżeli w terminie do dnia 31 grudnia 2022 r. zawiadomi ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o łącznym spełnieniu warunków, o których mowa w art. 16 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, na dzień złożenia tego zawiadomienia, oraz o ich spełnianiu w zakresie art. 16 ust. 1a:

- 1) pkt 2–5 tej ustawy – w okresie 2 lat akademickich,
 - 2) pkt 6 tej ustawy – w okresie 3 lat akademickich
- poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, przepisy art. 206 ust. 2b i 2c ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stosuje się odpowiednio.

Art. 4. Wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowania w sprawie dokonania wpisu w ewidencji uczelni niepublicznych w zakresie

zmiany danych, o których mowa w art. 37 ust. 3 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
Bogusława Sztorc
Zastępcę Dyrektora
Departamentu Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki
w Ministerstwie Edukacji i Nauki
/– podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), zwanej dalej „ustawą”, mają na celu umożliwienie uczelni posiadającej status uczelni zawodowej i spełniającej określone warunki:

- 1) używania w swojej nazwie wyrazów „akademia praktyczna”;
- 2) prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności posiadania porozumienia o współpracy przy prowadzeniu tych studiów zawartego z uczelnią posiadającą osiągnięcia w działalności naukowej w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów (art. 53 ust. 5 ustawy), zwanego dalej „porozumieniem”.

Zgodnie z art. 15 ustawy uczelnia zawodowa prowadzi kształcenie uwzględniające potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego na studiach wyłącznie o profilu praktycznym, na których ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Uczelnia zawodowa oprócz studiów pierwszego stopnia może także prowadzić studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie i kształcenie specjalistyczne.

Wiele uczelni zawodowych od lat działa na lokalnych i regionalnych rynkach edukacyjnych, współpracując z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnie te zapewniają szeroką ofertę kształcenia praktycznego dla potrzeb rynku pracy, którą odzwierciedla liczba studentów, sukcesywny rozwój własnej kadry dydaktycznej i stabilność jej zatrudnienia. Uczelnie te kształcą więc studentów, którzy uzyskują w trakcie studiów wiedzę, kompetencje i umiejętności szczególnie atrakcyjne dla rynku pracy.

Założeniem leżącym u podstaw proponowanych w projekcie rozwiązań jest wyróżnienie tych uczelni zawodowych, które spełnią określone w ustawie warunki, i umożliwienie im noszenia nazwy zawierającej wyrazy „akademia praktyczna”, a także kształcenia nauczycieli bez konieczności posiadania porozumienia zawartego z uczelnią uprawnioną. Rozwiązania te zapewnią uczelniom zawodowym większą rozpoznawalność i renomę w lokalnych społecznościach, a także będą stanowiły dodatkowy bodziec do dalszego rozwijania potencjału organizacyjnego i podnoszenia jakości prowadzonego kształcenia.

Ad 1. Możliwość wprowadzenia do nazw uczelni zawodowych wyrazów „akademia praktyczna” podkreśli charakter prowadzonego przez nie kształcenia, wskazując na profil działalności tych uczelni. Dzięki nowemu rozwiązaniu zwiększy się rozpoznawalność tej grupy uczelni na rynku edukacyjnym, co przyczyni się do ich pozytywnego odbioru w otoczeniu

społeczno-gospodarczym. Kryteria, których spełnienie warunkuje skorzystanie z możliwości zmiany nazwy uczelni, zostaną określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy. Zgodnie z tym przepisem wyrazy „akademia praktyczna” będą zastrzeżone dla uczelni zawodowej, która spełni łącznie następujące warunki:

- 1) funkcjonuje co najmniej 10 lat;
- 2) liczba studentów kształcących się w uczelni wynosi co najmniej 250, z czego ponad 50% studentów kształci się na studiach stacjonarnych;
- 3) co najmniej 50% nauczycieli akademickich jest zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy;
- 4) prowadzi studia pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na co najmniej pięciu kierunkach;
- 5) prowadzi kształcenie na co najmniej jednym kierunku studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1–8 ustawy, lub kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera;
- 6) żaden kierunek studiów prowadzonych przez uczelnię nie został oceniony negatywnie w wyniku przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną oceny jakości kształcenia.

Pierwsze trzy z wymienionych przesłanek mają na celu zarezerwowanie możliwości używania w nazwie wyrazów „akademia praktyczna” dla uczelni o ugruntowanej pozycji, które stabilnie funkcjonują w systemie szkolnictwa wyższego i nauki. Pierwsza przesłanka odnosi się do minimalnego okresu funkcjonowania uczelni na rynku edukacyjnym, za który uznano okres nie krótszy niż 10 lat. Druga przesłanka pozwoli wyróżnić uczelnie, których oferta dydaktyczna cieszy się zainteresowaniem kandydatów na studia i studentów – będzie to wymóg kształcenia co najmniej 250 studentów, przy czym ponad połowa tych studentów będzie musiała kształcić się na studiach stacjonarnych. Trzecia przesłanka statuuje kryterium dotyczące stabilności zatrudnienia kadry dydaktycznej danej uczelni, przez wymóg zatrudniania w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy co najmniej połowy nauczycieli akademickich. Należy zauważyć, że kryterium to jest związane z warunkiem określonym w art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy, który ogranicza wymiar zajęć prowadzonych na studiach o profilu praktycznym przez osoby, które nie są zatrudnione w danej uczelni jako podstawowym miejscem pracy. Przesłanki czwarta i piąta pozwolą na zweryfikowanie, oczekiwanej przez projektodawcę od przyszłych akademii praktycznych, szerokiej oferty dydaktycznej uczelni w zakresie kształcenia praktycznego, w tym na studiach przygotowujących do wykonywania

zawodów medycznych lub na studiach umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich. Ostatnim z ocenianych kryteriów będzie należyta dbałość uczelni o zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia na prowadzonych studiach, która będzie ustalana na podstawie oceny jakości kształcenia przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Weryfikacja spełniania przez uczelnię zawodową (publiczną i niepubliczną) wskazanych powyżej warunków będzie przeprowadzana na podstawie danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, zwanym dalej „systemem POL-on”. Warto zaznaczyć, że funkcjonalności systemu POL-on umożliwiają w szczególności wygenerowanie „zaraportowanych” danych wprowadzanych w poszczególnych latach akademickich dotyczących: studentów, osób posiadających „aktywne” zatrudnienie i kierunków posiadających status „prowadzone”. Przy ustalaniu spełniania warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a pkt 2–6 będzie uwzględniany ogół danych wprowadzanych przez uczelnię do systemu POL-on w poszczególnych latach akademickich objętych badanym okresem. Należy zaznaczyć, że bazowanie w nowo tworzonych procedurach na danych zawartych w systemie POL-on ograniczy do minimum nakład pracy i czas niezbędny do weryfikacji spełniania przez uczelnie ustawowych przesłanek. Warto odnotować, że dane w systemie POL-on są wprowadzane przez rektorów na bieżąco, co zapewnia ich aktualność i rzetelność.

Zmiana nazw uczelni będzie następowała według różnych procedur w odniesieniu do uczelni publicznych i uczelni niepublicznych, co wynika z przyjętych w ustawie odmiennych sposobów organizacji i działania obu typów uczelni.

Z uwagi na fakt, że art. 35 ust. 2 ustawy stanowi, iż zmiana nazwy publicznej uczelni zawodowej następuje w drodze rozporządzenia zakłada się, że dokonanie zmiany nazwy uczelni będzie mogło nastąpić po poinformowaniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, przez rektora o spełnieniu przez uczelnię warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy.

Zmiana nazwy publicznej uczelni zawodowej będzie mogła nastąpić, jeżeli uczelnia spełni łącznie wymienione wyżej warunki na dzień przekazania informacji przez rektora oraz jeżeli spełniała je odpowiednio:

- 1) w zakresie wymogów dotyczących liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów (projektowany art. 16

ust. 1a pkt 2–5 ustawy) – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym następuje zmiana jej nazwy;

- 2) w zakresie wymogu dotyczącego oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów (art. 16 ust. 1a pkt 6 ustawy) – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym następuje zmiana jej nazwy.

Warto na marginesie wskazać, że obecnie minister dokonuje zmiany nazwy publicznej uczelni zawodowej, wydając rozporządzenie po otrzymaniu stanowiska uczelni w tej sprawie, przy czym ustawa nie określa warunków dokonania takiej zmiany.

W przypadku uczelni wojskowej i uczelni służb państwowych zmiana ich nazw na zawierające wyrazy „akademia praktyczna” będzie następowała po przekazaniu ministrowi przez rektora informacji, o której mowa w projektowanym art. 35 ust. 2a ustawy, w drodze rozporządzenia ministra, wydawanego na wniosek ministra nadzorującego daną uczelnię (art. 434 ust. 2 i 5 ustawy).

Odnosnie zaś do niepublicznych uczelni zawodowych należy wskazać, że zmiana nazwy będzie mogła nastąpić po uzyskaniu zgody wydanej przez ministra w drodze decyzji administracyjnej. Z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę nazwy uczelni niepublicznej będzie mogła wystąpić uczelnia lub jej założyciel. Wymaga przy tym odnotowania, że zmiana nazwy takiej uczelni będzie mogła nastąpić po spełnieniu przez uczelnię tych samych przesłanek, jak w przypadku uczelni publicznej.

Sposób odmiennego ukształtowania procedury zmiany nazwy uczelni niepublicznej jest determinowany tym, że podmiotem właściwym w tej sprawie nie jest minister, lecz organ uczelni lub jej założyciel – zależnie od uregulowań zawartych w statucie uczelni. Z uwagi na potrzebę wkomponowania nowych rozwiązań w architekturę ustawy, w projekcie przewidziano wprowadzenie odrębnego postępowania dotyczącego wyrażenia zgody przez ministra na zmianę nazwy uczelni niepublicznej na nazwę zawierającą wyrazy zastrzeżone na podstawie art. 16 ust. 1–3 ustawy. Wynika to z faktu, że obecnie ustawa nie zawiera rozwiązań dotyczących procedury weryfikowania przez ministra spełniania przez uczelnię niepubliczną warunków do używania w nazwie ustawowo zastrzeżonych wyrazów – przed odnotowaniem stosownego wpisu w ewidencji uczelni niepublicznych. W efekcie wprowadzenia projektowanych rozwiązań każda zmiana nazwy uczelni niepublicznej na nazwę zawierającą zastrzeżone ustawowo wyrazy będzie wymagała uzyskania zgody ministra.

Konsekwencją wprowadzenia trybu dokonywania zmiany nazw uczelni niepublicznych jest również zmiana art. 37 ust. 7 ustawy. Celem tej zmiany jest wyeliminowanie formy decyzji administracyjnej, jako podstawy odnotowania w ewidencji uczelni niepublicznych zmiany nazwy uczelni i adresu uczelni (art. 37 ust. 3 pkt 4 ustawy). Należy zaznaczyć, że obecnie zmiana nazwy lub adresu uczelni niepublicznej jest dokonywana przez założyciela lub organ uczelni wskazany w statucie. W przypadku gdy statut uczelni niepublicznej nie przewiduje takiej regulacji zmiana jej nazwy lub adresu jest dokonywana przez rektora, któremu przysługuje domniemanie kompetencji w sprawach uczelni (art. 23 ust. 1 ustawy). Natomiast weryfikacja prawidłowości rozstrzygnięć organów uczelni lub jej założyciela w przedmiocie zmiany nazwy lub adresu uczelni jest dokonywana w drodze czynności nadzorczych ministra przedstawionych w ustawie w dziale XIII – nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki. O dokonanej zmianie nazwy lub adresu uczelni uczelnia niepubliczna lub założyciel zawiadamia ministra, a odnotowanie takiej zmiany w ewidencji uczelni niepublicznych następuje w drodze decyzji administracyjnej. Konieczność przeprowadzenia postępowania administracyjnego w omawianym zakresie niezasadnie wydłuża cały proces.

Z uwagi na powyższe w projektowanym stanie prawnym wpis w ewidencji uczelni niepublicznych dotyczący zmiany wymienionych danych będzie następował w drodze czynności materialno-technicznej. Powyższa zmiana uprości i przyspieszy odzwierciedlanie zgłaszanych zmian w ewidencji, a jednocześnie umożliwi zainteresowanym podmiotom (np. kandydatom na studia, studentom) dostęp do aktualnych informacji dotyczących funkcjonowania danej uczelni.

Należy również wskazać, że w postępowaniu w sprawie wyrażenia zgody na zmianę nazwy uczelni niepublicznej na nazwę zawierającą wyrazy ustawowo zastrzeżone będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735), z wyłączeniem art. 35–37, art. 79a oraz art. 96a–96n (zmiana art. 48 ustawy).

W projekcie przewiduje się również, że w przypadku zaprzestania spełniania przez uczelnię zawodową używającą w swojej nazwie wyrazów „akademia praktyczna” warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy, uczelnia ta będzie mogła nadal posługiwać się nazwą „akademia praktyczna” (projektowany art. 16 ust. 5). Rozwiązanie to jest analogiczne do przyjętego w ustawie w odniesieniu do nazw innych uczelni zawierających zastrzeżone wyrazy (art. 16 ust. 4 ustawy).

Należy jednocześnie wyjaśnić, że zmiana nazwy uczelni zawodowej nie będzie wiązała się ze zmianą jej statusu. Status uczelni, z uczelni zawodowej na uczelnię akademicką, będzie mógł ulec zmianie dopiero po przeprowadzeniu pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 324 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą wprowadzającą”, i otrzymaniu w jej wyniku odpowiedniej kategorii naukowej, przyporządkowującej daną uczelnię do grupy uczelni akademickich albo zawodowych.

Ad 2. W projekcie ustawy przewiduje się dodanie przepisów umożliwiających uczelniom zawodowym, spełniającym określone w ustawie warunki, prowadzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności posiadania porozumienia zawartego z uprawnioną uczelnią (art. 53 ust. 5 ustawy i art. 206 ust. 2 ustawy wprowadzającej). W obecnym stanie prawnym liczba uczelni zawodowych mogących kształcić przyszłych nauczycieli pozostaje zależna od liczby uczelni, które posiadają odpowiednią kategorię naukową, a do dnia 31 grudnia 2022 r. – uprawnienie do nadawania stopnia doktora, i które zawarą z uczelniami zawodowymi wymagane porozumienia. Podkreślić należy, że uprawnione uczelnie mogą zawrzeć porozumienie w danej dyscyplinie naukowej tylko z jedną uczelnią.

W związku z tym projektowane rozwiązania przewidują, że w przypadku uczelni zawodowych, które spełnią określone w ustawie warunki będzie możliwe uzyskanie przez nie pozwolenia na prowadzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela z pominięciem wymogu zawarcia porozumienia. Jednocześnie uczelnie zawodowe spełniające wymagania określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy będą prowadziły studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela na podstawie zawartego porozumienia będą mogły zrezygnować z jego utrzymywania. Pośrednią korzyść z tego stanu rzeczy odniosą również uczelnie zawodowe niespełniające warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy, ponieważ zwiększą się ich szanse na zawarcie porozumienia z uprawnioną uczelnią.

Proponowane regulacje pozwolą uczelniom zawodowym wyróżniającym się ugruntowaną i stabilną pozycją w systemie szkolnictwa wyższego i nauki oraz odpowiednią jakością prowadzonego kształcenia usamodzielnąć się w prowadzeniu studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Przechodząc do szczegółowego omówienia przewidzianych w projekcie rozwiązań należy wskazać, że w dodawanym art. 53 ust. 5a ustawy proponuje się, by uczelnia zawodowa posiadająca kategorię naukową C albo nieposiadająca kategorii naukowej mogła uzyskać pozwolenie na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności zawierania porozumienia z uczelnią, o której mowa w art. 53 ust. 7 pkt 1 ustawy, tj. uczelnią posiadającą kategorię naukową co najmniej B+ w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów.

Uczelnia zawodowa będzie mogła uzyskać pozwolenie na prowadzenie studiów bez konieczności zawarcia porozumienia, jeżeli według stanu na dzień złożenia wniosku o pozwolenie na utworzenie tych studiów, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy, spełnia łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy oraz jeżeli spełniała je odpowiednio:

- 1) w zakresie wymogów dotyczących liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 2–5 ustawy) – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono wniosek;
- 2) w zakresie wymogu dotyczącego oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 6 ustawy) – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono wniosek.

Wymagania w tym zakresie są tożsame z warunkami przewidzianymi dla zmiany nazwy uczelni na nazwę zawierającą wyrazy „akademia praktyczna”. Należy jednakże zaznaczyć, że skorzystanie z rozwiązania przewidzianego w projektowanym art. 53 ust. 5a ustawy nie będzie wymagało zmiany nazwy uczelni. Obie regulacje są bowiem rozwiązaniami od siebie niezależnymi, a zasadność i możliwość skorzystania z nich pozostawia się decyzji władz danej uczelni.

W projektowanym art. 53 ust. 5b ustawy proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym uczelnia zawodowa prowadząca studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela będzie mogła kontynuować prowadzenie tych studiów bez konieczności posiadania porozumienia, jeżeli zawiadomi ministra o łącznym spełnieniu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy. Z regulacji tej uczelnia zawodowa będzie mogła skorzystać m.in. w przypadku gdy zaistnieje konieczność rozwiązania porozumienia, w tym

gdy podmiot, z którym zawarła porozumienie utraci zdolność niezbędną do zawarcia tego porozumienia (np. przez uzyskanie niższej kategorii naukowej).

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela w projektowanym art. 53 ust. 5d ustawy przewiduje się nałożenie na rektora uczelni prowadzącej kształcenie na tych studiach obowiązku zawiadomienia ministra o zaprzestaniu spełniania warunków określonych w art. 16 ust. 1a pkt 2–6, w terminie miesiąca od dnia zaistnienia tej okoliczności. Obowiązek ten opiera się o istniejącą obecnie regulację art. 429 ustawy.

Uczelnia, która zaprzestanie spełniania któregośkolwiek z powołanych wyżej warunków i zawiadomi o tym ministra we wskazanym powyżej trybie, będzie mogła nadal prowadzić kształcenie na tych studiach pod warunkiem zawarcia porozumienia i przedstawienia go ministrowi – w terminie 3 miesięcy od dnia zaprzestania spełniania tych warunków. W przypadku gdy uczelnia nie przedstawi ministrowi porozumienia, kształcenie na tych studiach będzie mogło być prowadzone do zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem wskazanym w zawiadomieniu.

Z uwagi na przewidziany w art. 206 i art. 212 ustawy wprowadzającej okres przejściowy dla tworzenia i prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela omówione rozwiązania art. 53 ust. 5a–5d ustawy znajdą zastosowanie dopiero od dnia 1 stycznia 2023 r. W związku z tym w art. 2 i art. 3 projektu przewidziano regulacje o charakterze przejściowym i dostosowującym, zapewniające możliwość korzystania z nowych instrumentów prawnych do dnia 31 grudnia 2022 r. Sposób skonstruowania regulacji w tym zakresie wpisuje się w systematyczne wdrażanie do systemu szkolnictwa wyższego i nauki uprawnień podmiotów wynikających z kategorii naukowych, które będą przyznawane po przeprowadzeniu ewaluacji jakości działalności naukowej.

W art. 2 projektu proponuje się zmianę ustawy wprowadzającej polegającą na dodaniu w art. 206 ust. 2a–2c, w których reguluje się kwestię uzyskiwania pozwolenia na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności posiadania porozumienia, o którym mowa w art. 206 ust. 2 tej ustawy. Zgodnie z proponowanym przepisem do dnia 31 grudnia 2022 r. pozwolenie na utworzenie studiów, bez konieczności zawarcia takiego porozumienia, będzie mogła uzyskać uczelnia zawodowa nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany

kierunek tych studiów, jeżeli spełnia łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy.

Sposób weryfikacji spełnienia tych warunków będzie analogiczny do rozwiązań docelowych, opisanych już przy okazji omawiania zmian dotyczących art. 53 ust. 5a–5d ustawy.

Należy przy tym wyjaśnić, że w przypadku uczelni zawodowych, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy będą ubiegały się o pozwolenie na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, będzie możliwe przedstawienie informacji o łącznym spełnianiu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy w trakcie prowadzonego postępowania.

Z uwagi na fakt, że regulacje wprowadzane do ustawy wprowadzającej mają charakter czasowy, w projekcie przewidziano – analogiczne do zmian w przepisach ustawy – obowiązki rektora związane z informowaniem ministra o zaprzestaniu spełniania przez uczelnię któregośkolwiek z warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a pkt 2–6 ustawy. Podobnie jak na gruncie rozwiązań docelowych również będzie możliwe kontynuowanie kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela po wypełnieniu obowiązków określonych w dodawanym art. 206 ust. 2c ustawy wprowadzającej.

Projektowany art. 3 obejmuje swoją regulacją sytuację uczelni zawodowych, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy będą prowadziły studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela:

- 1) na podstawie pozwolenia wydanego zgodnie z art. 206 ust. 2 ustawy wprowadzającej – a więc pozwolenia wydanego w okresie przejściowym, uwzględniającym okoliczność nieposiadania przez uczelnie kategorii naukowych, lub
- 2) zgodnie z art. 212 ust. 2 ustawy wprowadzającej – na podstawie którego uczelnia prowadząca w dniu 1 października 2018 r. studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela i nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów, może prowadzić te studia w przypadku zawarcia porozumienia, o którym mowa w art. 206 ust. 2 ustawy wprowadzającej.

Przepis art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy umożliwi uczelni prowadzenie tych studiów bez konieczności legitymowania się porozumieniem, o którym mowa w art. 206 ust. 2 ustawy wprowadzającej, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy

zawiadomi ministra o łącznym spełnieniu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy na dzień złożenia tego zawiadomienia oraz o spełnianiu tych warunków:

- 1) w zakresie wymogów dotyczących liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 2–5 ustawy) – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie;
- 2) w zakresie wymogu dotyczącego oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 6 ustawy) – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie.

Z uwagi na fakt, że art. 212 ust. 2 ustawy wprowadzającej, umożliwiając utrzymanie uprawnień do prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, jednocześnie ogranicza możliwość dokonywania przyjęć na te studia – po raz ostatni na rok akademicki 2022/2023 – w projektowanym art. 3 ust. 2 zaproponowano rozwiązanie, które pozwoli uczelniom spełniającym określone w ustawie warunki na kontynuację przyjęć na te studia na lata akademickie następujące po roku akademickim 2022/2023. Z możliwości tej będzie mogła skorzystać uczelnia, która w terminie do dnia 31 grudnia 2022 r. zawiadomi ministra o łącznym spełnieniu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy na dzień złożenia tego zawiadomienia oraz o spełnianiu tych warunków:

- 1) w zakresie wymogów dotyczących liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 2–5 ustawy) – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie;
- 2) w zakresie wymogu dotyczącego oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 6 ustawy) – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie.

W przypadkach określonych w art. 3 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy będą miały także zastosowanie mechanizmy określone w art. 206 ust. 2b i 2c ustawy wprowadzającej. Oznacza to, że rektor uczelni zawodowej, która skorzystała z uprawnień wskazanych w art. 3 ust. 1 i 2, będzie obowiązany zawiadomić ministra o zaprzestaniu spełniania któregośkolwiek z warunków określonych w art. 16 ust. 1a pkt 2–6 ustawy. Jeżeli rektor zawiadomi ministra w trybie art. 429 pkt 3 ustawy o zaprzestaniu spełniania tych warunków, uczelnia będzie mogła nadal prowadzić kształcenie na tych studiach pod warunkiem zawarcia porozumienia, o którym

mowa w art. 206 ust. 2 ustawy wprowadzającej, w terminie 3 miesięcy od dnia zaprzestania spełniania warunków i przedstawienia go ministrowi. Również w tych przypadkach, jeżeli uczelnia nie przedstawi porozumienia, kształcenie na tych studiach będzie mogło być prowadzone do zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem wskazanym w zawiadomieniu. Weryfikacja spełniania warunków przez uczelnię zawodową będzie przeprowadzana na podstawie danych zawartych w systemie POL-on.

W art. 4 projektu przewidziano regulację przejściową określającą, że postępowania w sprawie dokonania wpisu w ewidencji uczelni niepublicznych w przedmiocie zmiany nazwy lub adresu uczelni niepublicznej, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanej ustawy, środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowana ustawa nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji i Nauki Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wojciech Murdzek, Sekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marcin Czaja, Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego adres e-mail: marcin.czaja@mein.gov.pl; tel.: (22) 52 92 320	Data sporządzenia 6.05.2021 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac: UD201
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), zwanej dalej „ustawą”, mają na celu umożliwienie uczelniom posiadającym status uczelni zawodowej i spełniającym łącznie określone w ustawie warunki:

- 1) używania w swojej nazwie wyrazów „akademia praktyczna”;
- 2) prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności posiadania porozumienia o współpracy przy prowadzeniu studiów zawartego z uczelnią posiadającą osiągnięcia w działalności naukowej w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów (art. 53 ust. 5 ustawy), zwanego dalej „porozumieniem”.

Zgodnie z art. 15 ustawy uczelnia zawodowa prowadzi kształcenie uwzględniające potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego na studiach wyłącznie o profilu praktycznym, na których ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Uczelnia zawodowa oprócz studiów pierwszego stopnia może także prowadzić studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie oraz kształcenie specjalistyczne.

Wiele uczelni zawodowych działa od lat na lokalnych i regionalnych rynkach edukacyjnych, współpracując z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnie te zapewniają szeroką ofertę kształcenia praktycznego dla potrzeb rynku pracy, którą odzwierciedla liczba studentów, sukcesywny rozwój własnej kadry dydaktycznej i stabilność jej zatrudnienia. Uczelnie te kształcą studentów, którzy uzyskują w trakcie studiów wiedzę, kompetencje i umiejętności, atrakcyjne dla rynku pracy.

Aktualnie ustawa nie daje możliwości wyodrębnienia z grupy uczelni zawodowych tych uczelni, które wyróżniają się ze względu na ich osiągnięcia, co z kolei powoduje, że warunkowo wprowadza się możliwość używania przez uczelnie zawodowe nazwy „akademia” (głównie z inicjatywy poselskiej). Takie działania skutkują brakiem spójności w używaniu nazwy „akademia”. Publiczne uczelnie zawodowe używają obecnie różnych nazw, które nie odzwierciedlają ich profilu (podobnie jest w przypadku uczelni niepublicznych). Proponowane w ustawie rozwiązania pozwolą w stosunku do przyszłych działań związanych z inicjatywami zmian nazw uczelni stosować jednolity schemat postępowania. Nazwa „akademia praktyczna” pozwoli wyróżnić te uczelnie zawodowe, które spełnią łącznie określone w ustawie warunki, jako uczelnie o ugruntowanej pozycji i wykazujące dbałość o zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia na prowadzonych studiach, a jednocześnie podkreśli charakter prowadzonego przez nie kształcenia, wskazując na profil działalności tych uczelni. Dzięki nowemu rozwiązaniu zwiększy się rozpoznawalność tej grupy uczelni na rynku edukacyjnym, co będzie stanowiło dodatkowy element motywujący do ich dalszego rozwoju.

Na podstawie przepisów art. 212 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą wprowadzającą”, uczelnia prowadząca w dniu 1 października 2018 r. studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela i nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów, może kontynuować te studia, jeżeli zawarła porozumienie albo posiada większą liczbę studentów na studiach stacjonarnych niż niestacjonarnych. Zatem uczelnia zawodowa, posiadając większą liczbę studentów na studiach stacjonarnych niż niestacjonarnych, może samodzielnie prowadzić studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela – bez konieczności posiadania porozumienia. Przepisy art. 212 ustawy wprowadzającej jednocześnie ograniczają możliwość dokonywania przyjęć na te studia – po raz ostatni na rok akademicki 2022/2023.

Natomiast od wszystkich uczelni zawodowych, przy ubieganiu się o uzyskanie pozwolenia na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, jest wymagane zawarcie porozumienia. Ustawa wprowadzająca – w art. 206 ust. 2 (w okresie do dnia 31 grudnia 2022 r.) i ustawa – w art. 53 ust. 5 (po przeprowadzeniu pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej) obligują uczelnię zawodową do zawarcia porozumienia. Tym samym liczba uczelni mogących kształcić przyszłych nauczycieli pozostaje ograniczona i zależna od liczby uczelni, które będą posiadały odpowiednią kategorię naukową (po pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej), a do dnia 31 grudnia 2022 r. – które

posiadają odpowiednie uprawnienia do nadawania stopnia doktora, i które zawrą stosowne porozumienia (por. art. 206 ustawy wprowadzającej).

Publiczne uczelnie zawodowe powstawały z reguły w byłych miastach wojewódzkich, często na bazie kolegiów nauczycielskich. Część z nich od wielu lat, a niekiedy od początku istnienia, prowadzi kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach o profilu praktycznym, a absolwenci prowadzonych w nich studiów stanowią kadrę pedagogiczną regionu. W pismach kierowanych do Ministerstwa Edukacji i Nauki uczelnie zawodowe wskazują na trudności dotyczące możliwości zawarcia porozumienia, co w świetle obecnie obowiązujących przepisów spowoduje konieczność zaprzestania prowadzenia przez nie kształcenia nauczycieli.

W przypadku uczelni zawodowych, które spełnią łącznie określone w ustawie warunki (tożsame z warunkami przewidzianymi dla zmiany nazwy uczelni na „akademia praktyczna”), będzie możliwe pominięcie wymogu utrzymywania porozumienia. Pozwoli to uczelniom zawodowym wyróżniającym się ugruntowaną i stabilną pozycją w systemie szkolnictwa wyższego i nauki oraz odpowiednią jakością prowadzonego kształcenia usamodzielnąć się w prowadzeniu studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Projektowane rozwiązania wynikają także z zapotrzebowania na absolwentów studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela w systemie oświaty i wychowania.

Z wniosków przedstawionych w raporcie pt. „Prognoza zatrudnienia nauczycieli 2021–2030”, stanowiącym długoterminową prognozę zapotrzebowania na kadry nauczycielskie w szkołach różnych typów dla polityki oświatowej wynika m.in., że dynamika zmian prognozowanego zatrudnienia pokazuje, że presja demograficzna będzie oddziaływała na szkolnictwo w poszczególnych województwach odmiennie. W niektórych regionach (np. woj. mazowieckie, pomorskie, wielkopolskie) w początkowym okresie po roku 2020 można spodziewać się wzrostu zapotrzebowania na pracę nauczycieli. Najsilniejsza presja demograficzna na obniżenie zatrudnienia może wystąpić w województwach: zachodnio-pomorskim, warmińsko-mazurskim i świętokrzyskim. Jednakże zapotrzebowanie na kadry nauczycielskie jest także zróżnicowane w zależności od typów szkół. W kolejnych latach, zwłaszcza w okresie 2023–2026, prognozy wskazują nadmiar nauczycieli szkół podstawowych i jednocześnie niedobór nauczycieli liceów ogólnokształcących, techników oraz szkół branżowych. W najbliższych latach można spodziewać się niedoboru nauczycieli przedmiotów zawodowych. Jednocześnie promowany jest dalszy wzrost skolaryzacji w technikach i szkołach branżowych, co może ten niedobór pogłębić. Konsekwentna polityka oświatowa powinna uwzględniać konieczność naboru nowych kadr nauczycielskich do nauczania przedmiotów zawodowych. Ponadto wymaga podkreślenia, że w prognozach uwzględnia się kwestie ruchów kadrowych nauczycieli, w tym dopływu nowych nauczycieli, odejścia z zawodu, a także powrotów do pracy, co wymaga stałej obserwacji.

Warto w tym kontekście wskazać też na badanie pt. „Barometr zawodów 2021”. Raport podsumowujący badanie w Polsce – według prognoz w ramach tego badania branża edukacyjna, w szczególności odczuwa, i odczuje, deficyt poszukujących pracy w zawodach: nauczyciel przedmiotów zawodowych oraz nauczyciel praktycznej nauki zawodu (odpowiednio w 12 i 10 województwach prognozuje się większą liczbę ofert pracy niż kandydatów). Eksperci prognozują także, że w miastach wojewódzkich pogłębią się problemy branży edukacyjnej, gdyż do nauczycieli zawodu dołączą w roku 2021 kolejne zawody – nauczyciele przedmiotów ogólnych, psycholodzy i psychoterapeuci. Z roku na rok wzrasta średnia wieku nauczycieli, obserwuje się (głównie w szkolnictwie zawodowym) lukę pokoleniową. Eksperci biorący udział w pracach nad badaniem pt. „Barometr zawodów 2021” podkreślają, że reforma edukacji, modernizacja szkolnictwa branżowego i działania mające na celu uatrakcyjnienie tej ścieżki edukacyjnej, będą generowały coraz większe zapotrzebowanie na nauczycieli – specjalistów, także w kolejnych latach. W przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe przewidywane jest duże zapotrzebowanie na nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym nauczycieli przedmiotów zawodowych teoretycznych oraz nauczycieli praktycznej nauki zawodu.

Jednocześnie w związku ze zmianami demograficznymi i procesem starzenia się społeczeństwa brak dostępu do kadr nauczycielskich dla kształcenia zawodowego może być szczególnie dotkliwy, biorąc pod uwagę potrzeby gospodarki w poszczególnych sektorach. Na ten problem zwraca uwagę Komisja Europejska, która rekomenduje Polsce podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie brakom kadrowym w tym zakresie. W tym kontekście niezbędne jest uruchamianie przez uczelnie zawodowe studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego, a także umożliwienie studentom wszystkich kierunków studiów uzyskania przygotowania pedagogicznego niezbędnego do podjęcia pracy w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, warto podkreślić, że:

- na zapotrzebowanie na absolwentów studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela w systemie oświaty i wychowania wpływa wiele wzajemnie oddziałujących na siebie czynników, m.in.: demografia – w zakresie liczby urodzeń, zmiany dotyczące starzenia się populacji, w tym nauczycieli, zmiany przepisów prawa, ogólny prestiż i atrakcyjność zawodu nauczyciela; część z tych czynników ma charakter obiektywny, natomiast część należy do czynników możliwych do kształtowania przez ustawodawcę;
- czynnikami wpływającymi na większe zapotrzebowanie na absolwentów studiów jest obecnie głównie rosnąca liczba nauczycieli odchodzących z zawodu w związku z uzyskaniem uprawnień emerytalnych i rentowych (np. w roku 2019 odejścia na emeryturę i świadczenia kompensacyjne dotyczyły 6 800 etatów, natomiast w roku 2020 było to już 8 046 etatów). W związku z rosnącą średnią wieku nauczycieli ten proces może w kolejnych latach przyspieszać.

Zakłada się także zwiększenie zapotrzebowania na nauczycieli przedmiotów zawodowych w perspektywie do roku 2030. Ponadto obserwuje się zjawisko poszukiwania przez szkoły na wolne miejsca pracy nauczycieli zwłaszcza przedmiotów ścisłych (matematyki, fizyki, chemii) i przedmiotów przyrodniczych. Absolwenci studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela wymienionych przedmiotów podejmują często pracę (z korzystnymi warunkami zatrudnienia) w innych dziedzinach gospodarki (w tym np. w bankowości). W związku z tym zwiększenie liczby przyszłych nauczycieli kształconych w tym zakresie należy uznać za pożądane.

Również w związku z planowanymi istotnymi zmianami w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wzrośnie radykalnie zapotrzebowanie na specjalistów, których obecnie brakuje, w tym pedagogów, psychologów, logopedów i innych (w tym m.in. wykonujących nowy zawód – pedagog specjalny). Będzie to wymagało wykształcenia nowych kadr nauczycielskich oraz uzyskania dodatkowych kwalifikacji przez obecnych nauczycieli.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w zakresie możliwości używania w nazwach uczelni wyrazów „akademia praktyczna” oraz prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności posiadania porozumienia.

W ramach kategorii uczelni zawodowych proponuje się wyszczególnienie „akademii praktycznych”.

Wyrazy „akademia praktyczna”, zgodnie z projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy, będą zastrzeżone dla uczelni zawodowej, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) funkcjonuje co najmniej 10 lat;
- 2) liczba studentów kształcących się w uczelni wynosi co najmniej 250, z czego ponad 50% studentów kształci się na studiach stacjonarnych;
- 3) co najmniej 50% nauczycieli akademickich jest zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy;
- 4) prowadzi studia pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na co najmniej pięciu kierunkach studiów;
- 5) prowadzi kształcenie na co najmniej jednym kierunku studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1–8 ustawy, lub kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera;
- 6) żaden kierunek studiów prowadzonych przez uczelnię nie został oceniony negatywnie w wyniku przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną oceny jakości kształcenia.

Należy podkreślić, że zmiana nazwy uczelni na nazwę „akademia praktyczna” nie będzie obligatoryjna. Proponowane w projekcie rozwiązanie wprowadza możliwość używania przez uczelnię zawodową w nazwie wyrazów „akademia praktyczna”, pozostawiając swobodę decydowania o tym władzom danej uczelni.

Możliwość wyróżnienia uczelni zawodowych przez wprowadzenie do ich nazw wyrazów „akademia praktyczna” wzmocni ich pozycję na rynku edukacyjnym i przyczyni się do pozytywnego odbioru w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Kryteria proponowane w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy będą służyły wyodrębnieniu spośród uczelni zawodowych tej grupy uczelni, która wyróżnia się stabilnością i pozycją na rynku edukacyjnym.

Pierwsze trzy z wymienionych przesłanek mają na celu zarezerwowanie możliwości używania w nazwie wyrazów „akademia praktyczna” dla uczelni o ugruntowanej pozycji, które stabilnie funkcjonują w systemie szkolnictwa wyższego i nauki. Pierwsza przesłanka odnosi się do minimalnego okresu funkcjonowania uczelni na rynku edukacyjnym, za który uznano okres nie krótszy niż 10 lat. Druga przesłanka pozwoli wyróżnić uczelnie, których oferta dydaktyczna cieszy się zainteresowaniem kandydatów na studia i studentów – będzie to wymóg kształcenia co najmniej 250 studentów, przy czym ponad połowa tych studentów będzie musiała kształcić się na studiach stacjonarnych. Trzecia przesłanka statuuje kryterium dotyczące stabilności zatrudnienia kadry dydaktycznej danej uczelni, przez wymóg zatrudniania w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy co najmniej połowy nauczycieli akademickich. Należy zauważyć, że kryterium to jest związane z warunkiem określonym w art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy, który ogranicza wymiar zajęć prowadzonych na studiach o profilu praktycznym przez osoby, które nie są zatrudnione w danej uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Przesłanki czwarta i piąta pozwolą na zweryfikowanie, oczekiwanej przez projektodawcę od przyszłych akademii praktycznych, szerokiej oferty dydaktycznej uczelni w zakresie kształcenia praktycznego, w tym na studiach przygotowujących do wykonywania zawodów medycznych lub na studiach umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich. Ostatnim z ocenianych kryteriów będzie należyta dbałość uczelni o zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia na prowadzonych studiach, która będzie ustalana na podstawie oceny jakości kształcenia przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Weryfikacja spełniania przez uczelnię zawodową (publiczną i niepubliczną) wskazanych powyżej warunków będzie przeprowadzana na podstawie danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, zwanym dalej „systemem POL-on”. Warto zaznaczyć, że funkcjonalności systemu POL-on umożliwiają w szczególności wygenerowanie „zaraportowanych” danych wprowadzanych w poszczególnych latach akademickich dotyczących studentów, osób posiadających „aktywne” zatrudnienie i kierunków posiadających status „prowadzone”. Przy ustalaniu spełniania warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a pkt 2–6 ustawy będzie uwzględniany ogół danych wprowadzanych przez uczelnię do systemu POL-on w poszczególnych latach akademickich objętych badanym okresem.

Należy zaznaczyć, że bazowanie w nowo tworzonych procedurach na danych zawartych w systemie POL-on ograniczy do minimum nakład pracy i czas niezbędny do weryfikacji spełniania przez uczelnie ustawowych przesłanek. Warto odnotować, że dane w systemie POL-on są wprowadzane przez rektorów na bieżąco, co zapewnia ich aktualność i rzetelność.

Proponuje się, aby w celu dokonania zmiany nazwy publicznej uczelni zawodowej na nazwę zawierającą wyrazy „akademia praktyczna”, rektor informował ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, o spełnieniu przez uczelnię warunków określonych w art. 16 ust. 1a ustawy. Należy zaznaczyć, że w przypadku uczelni wojskowej i uczelni służb państwowych rektor będzie przekazywał wskazaną powyżej informację do ministra, natomiast zgodnie z przepisami art. 434 ust. 2 i 5 ustawy zmiana nazwy uczelni wojskowej i uczelni służb państwowych, będących uczelniami zawodowymi, będzie następowała w drodze rozporządzenia ministra, wydawanego na wniosek Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo Ministra Sprawiedliwości.

Zmiana nazwy uczelni zawodowej na nazwę zawierającą wyrazy „akademia praktyczna”, będzie mogła nastąpić, jeżeli uczelnia spełni łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy na dzień przekazania o tym informacji przez rektora publicznej uczelni zawodowej, a w przypadku niepublicznej uczelni zawodowej – na dzień złożenia przez uczelnię lub jej założyciela wniosku o wydanie przez ministra zgody na zmianę jej nazwy – a także spełniała je w zakresie dotyczącym:

- 1) liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym następuje zmiana jej nazwy;
- 2) oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym następuje zmiana jej nazwy.

Zmiana nazwy publicznej uczelni zawodowej na nazwę z użyciem wyrazów „akademia praktyczna” będzie dokonywana, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy. Natomiast w przypadku niepublicznej uczelni zawodowej, zmiana jej nazwy będzie następowała po uzyskaniu zgody ministra wydanej, na wniosek uczelni lub jej założyciela, w drodze decyzji administracyjnej.

Z uwagi na fakt, iż zaproponowano nowy tryb postępowania administracyjnego dla wyrażenia zgody przez ministra na zmianę nazwy uczelni niepublicznej dokonywanej w oparciu o art. 16 ustawy, nie jest celowe utrzymywanie formy decyzji administracyjnej dla odnotowania tego faktu w ewidencji uczelni niepublicznych. Z tego względu, proponuje się zmianę w art. 37 ust. 7 ustawy przez wyłączenie formy decyzji administracyjnej w zakresie wpisu polegającego na zmianie nazwy i adresu uczelni, co umożliwi odnotowanie w ewidencji uczelni niepublicznych zmiany nazwy oraz adresu uczelni w drodze czynności materialno-technicznej. Proponowana zmiana, z uwagi na charakter ewidencji uczelni niepublicznych oraz jawność zawartych w niej danych, ma na celu uproszczenie i przyspieszenie odzwierciedlenia dokonanych zmian. W postępowaniu w sprawie wyrażenia zgody na zmianę nazwy uczelni niepublicznej na nazwę zawierającą wyrazy ustawowo zastrzeżone będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735), z wyłączeniem art. 35–37, art. 79a oraz art. 96a–96n (zmiana art. 48 ustawy).

Zmiana nazwy uczelni zawodowej nie będzie wiązała się ze zmianą jej statusu. Status uczelni – z uczelni zawodowej na uczelnię akademicką – może ulec zmianie dopiero po przeprowadzeniu pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 324 ust. 1 ustawy wprowadzającej, i otrzymaniu w jej wyniku odpowiedniej kategorii naukowej zapewniającej spełnianie warunku, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy.

W przypadku zaprzestania spełniania przez uczelnię zawodową używającą w swojej nazwie wyrazów „akademia praktyczna” warunków określonych w art. 16 ust. 1a ustawy proponuje się, aby uczelnia ta mogła nadal posługiwać się nazwą „akademia praktyczna”. Rozwiązanie to jest analogiczne do przyjętego w ustawie w odniesieniu do nazw innych uczelni (por. art. 16 ust. 4 ustawy).

Ponadto w projekcie proponuje się, aby w przypadku tych uczelni zawodowych, które spełnią łącznie określone w ustawie warunki, tożsame z warunkami przewidzianymi dla zmiany nazwy uczelni na „akademia praktyczna”, było możliwe uzyskanie przez nie pozwolenia na prowadzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela z pominięciem wymogu zawarcia porozumienia o współpracy z uczelnią, która posiada kategorię naukową (po pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej), a do dnia 31 grudnia 2022 r., która posiada uprawnienie do nadawania stopnia doktora – w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów. Natomiast w przypadku uczelni zawodowych, które obecnie prowadzą te studia będzie możliwe zrezygnowanie z utrzymywania zawartego porozumienia. Dodać należy, że uczelnie posiadające osiągnięcia w działalności naukowej mogą zawrzeć porozumienie w danej dyscyplinie tylko z jedną uczelnią. W związku z tym, w sytuacji gdy taka uczelnia przestanie być stroną porozumienia, będzie mogła zawrzeć porozumienie z inną uczelnią zawodową, niespełniającą warunków określonych w art. 16 ust. 1a ustawy. Pośrednią korzyść z tego stanu rzeczy odniosą również uczelnie zawodowe niespełniające warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy, ponieważ zwiększą się ich szanse na zawarcie porozumienia.

Proponowane w projekcie rozwiązania pozwolą uczelniom zawodowym wyróżniającym się ugruntowaną i stabilną pozycją w systemie szkolnictwa wyższego i nauki oraz odpowiednią jakością prowadzonego kształcenia na usamodzielnienie się w prowadzeniu studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela. W związku z tym, w projekcie proponuje się dodanie w art. 53 ustawy przepisów umożliwiających uczelniom zawodowym spełniającym określone w ustawie warunki prowadzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, bez konieczności posiadania porozumienia,

o którym mowa w art. 53 ust. 5 ustawy. Rozwiązania przewidziane w dodawanych w art. 53 ust. 5a–5d, znajdą zastosowanie od dnia 1 stycznia 2023 r. (po przeprowadzeniu pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej).

W art. 53 ust. 5a proponuje się, aby uczelnia zawodowa posiadająca kategorię naukową C albo nieposiadająca kategorii naukowej, mogła uzyskać pozwolenie na prowadzenie studiów bez konieczności zawarcia porozumienia, jeżeli według stanu na dzień złożenia wniosku o pozwolenie na utworzenie tych studiów spełnia łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy oraz jeżeli spełniała je odpowiednio:

- 1) w zakresie wymogów dotyczących liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 2–5 ustawy) – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono wniosek;
- 2) w zakresie wymogu dotyczącego oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 6 ustawy) – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono wniosek.

Natomiast w art. 53 ust. 5b projektu proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym uczelnia zawodowa prowadząca studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela będzie mogła kontynuować prowadzenie tych studiów bez konieczności posiadania zawartego porozumienia, jeżeli zawiadomi ministra o łącznym spełnieniu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy. Z regulacji tej uczelnia zawodowa będzie mogła skorzystać m.in. w przypadku gdy zaistnieje konieczność rozwiązania porozumienia, w tym gdy podmiot, z którym zawarła porozumienie utraci zdolność niezbędną do jego zawarcia (np. przez uzyskanie niższej kategorii naukowej).

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela w projektowanym art. 53 ust. 5d, przewiduje się nałożenie na rektora uczelni prowadzącej kształcenie na tych studiach obowiązku zawiadomienia ministra o zaprzestaniu spełniania warunków określonych w art. 16 ust. 1a pkt 2–6, w terminie miesiąca od dnia zaistnienia tej okoliczności. Obowiązek ten opiera się o istniejącą obecnie regulację zawartą w art. 429 ustawy. Uczelnia, która zaprzestanie spełniania któregośkolwiek z powołanych wyżej warunków i zawiadomi o tym ministra we wskazanym wyżej trybie, będzie mogła nadal prowadzić kształcenie na tych studiach pod warunkiem zawarcia porozumienia i przedstawienia go ministrowi – w terminie 3 miesięcy od dnia zaprzestania spełniania tych warunków. W przypadku gdy uczelnia nie przedstawi ministrowi porozumienia, kształcenie na tych studiach będzie mogło być prowadzone do zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem wskazanym w zawiadomieniu.

Z uwagi na przewidziany w art. 206 i art. 212 ustawy wprowadzającej okres przejściowy dla tworzenia i prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela omówione rozwiązania art. 53 ust. 5a–5d ustawy znajdą zastosowanie dopiero od dnia 1 stycznia 2023 r. W związku z tym w art. 2 i art. 3 projektu przewidziano regulacje o charakterze przejściowym i dostosowującym, zapewniające możliwość korzystania z nowych instrumentów prawnych do dnia 31 grudnia 2022 r. Sposób skonstruowania regulacji w tym zakresie wpisuje się w systematyczne wdrażanie do systemu szkolnictwa wyższego i nauki uprawnień podmiotów wynikających z kategorii naukowych, które będą przyznawane po przeprowadzeniu ewaluacji jakości działalności naukowej.

W art. 2 projektu proponuje się zmianę ustawy wprowadzającej polegającą na dodaniu w art. 206 ust. 2a–2c, w których reguluje się kwestię uzyskiwania pozwolenia na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności posiadania porozumienia, o którym mowa w art. 206 ust. 2 tej ustawy. Zgodnie z proponowanym przepisem do dnia 31 grudnia 2022 r. pozwolenie na utworzenie tych studiów, bez konieczności zawarcia takiego porozumienia, będzie mogła uzyskać uczelnia zawodowa nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów, jeżeli spełnia łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy.

Sposób weryfikacji spełnienia tych warunków będzie analogiczny do rozwiązań docelowych, opisanych już przy okazji omawiania zmian dotyczących art. 53 ust. 5a–5d ustawy.

Należy przy tym wyjaśnić, że w przypadku uczelni zawodowych, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy będą ubiegały się o pozwolenie na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, będzie możliwe przedstawienie informacji o łącznym spełnianiu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy w trakcie prowadzonego postępowania.

W związku z tym, że regulacje wprowadzane do ustawy wprowadzającej mają charakter czasowy, w projekcie przewidziano – analogiczne do zmian w przepisach ustawy – obowiązki rektora związane z informowaniem ministra o zaprzestaniu spełniania przez uczelnię któregośkolwiek z warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a pkt 2–6 ustawy. Podobnie jak na gruncie rozwiązań docelowych również będzie możliwe kontynuowanie kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela po wypełnieniu obowiązków określonych w dodanym art. 206 ust. 2c ustawy wprowadzającej.

Natomiast projektowany art. 3 odnosi się do sytuacji uczelni zawodowych, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy będą prowadziły studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela na podstawie pozwolenia wydanego zgodnie z art. 206 ust. 2 lub art. 212 ust. 2 ustawy wprowadzającej.

Przepis art. 3 ust. 1 projektu umożliwi wskazanym uczelniom prowadzenie tych studiów bez konieczności posiadania porozumienia, o którym mowa w art. 206 ust. 2 ustawy wprowadzającej, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie

projektowanej ustawy zawiadomią ministra o łącznym spełnieniu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy, na dzień złożenia tego zawiadomienia oraz o spełnianiu tych warunków w zakresie:

- 1) wymogów dotyczących liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 2–5 ustawy) – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie;
- 2) wymogu dotyczącego oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 6 ustawy) – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie.

Z uwagi na fakt, że art. 212 ust. 2 ustawy wprowadzającej, umożliwiając utrzymanie uprawnień do prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, jednocześnie ogranicza możliwość dokonywania przyjęć na te studia – po raz ostatni na rok akademicki 2022/2023 – w projektowanym art. 3 ust. 2 zaproponowano rozwiązanie, które pozwoli uczelniom spełniającym określone w ustawie warunki na kontynuację przyjęć na te studia na lata akademickie następujące po roku akademickim 2022/2023. Z możliwości tej będzie mogła skorzystać uczelnia, która w terminie do dnia 31 grudnia 2022 r. zawiadomi ministra o łącznym spełnieniu warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy na dzień złożenia tego zawiadomienia oraz o spełnianiu tych warunków:

- 1) w zakresie wymogów dotyczących liczby studentów, nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni oraz prowadzonych kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 2–5 ustawy) – w okresie dwóch lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie;
- 2) w zakresie wymogu dotyczącego oceny jakości kształcenia prowadzonych przez uczelnię kierunków studiów (projektowany art. 16 ust. 1a pkt 6 ustawy) – w okresie trzech lat akademickich poprzedzających rok akademicki, w którym złożono zawiadomienie.

W przypadkach określonych w art. 3 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy będą miały zastosowanie mechanizmy określone w art. 206 ust. 2b i 2c ustawy wprowadzającej. Oznacza to, że rektor uczelni zawodowej, która skorzystała z uprawnień wskazanych w art. 3 ust. 1 i 2, będzie obowiązany zawiadomić ministra o zaprzestaniu spełniania któregośkolwiek z warunków określonych w art. 16 ust. 1a pkt 2–6 ustawy. Jeżeli rektor zawiadomi ministra w trybie art. 429 pkt 3 ustawy o zaprzestaniu spełniania tych warunków, uczelnia będzie mogła nadal prowadzić kształcenie na tych studiach pod warunkiem zawarcia porozumienia, o którym mowa w art. 206 ust. 2 ustawy wprowadzającej, i przedstawienia go ministrowi w terminie 3 miesięcy od dnia zaprzestania spełniania tych warunków. Natomiast w przypadku gdy uczelnia nie przedstawi porozumienia, kształcenie na tych studiach będzie mogło być prowadzone do zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem wskazanym w zawiadomieniu. Weryfikacja spełniania warunków przez uczelnię zawodową będzie przeprowadzana na podstawie danych zawartych w systemie POL-on.

W art. 4 projektu przewidziano regulację przejściową określającą, że postępowania w sprawie dokonania wpisu w ewidencji uczelni niepublicznych w przedmiocie zmiany jej nazwy lub adresu, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedmiot regulacji stanowi domenę prawa krajowego. Z uwagi na zakres rozwiązań objętych ustawą odstąpiono od analizy porównawczej z regulacjami obowiązującymi w innych państwach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
uczelnie zawodowe	240, z tego: publiczne uczelnie zawodowe – 34, niepubliczne uczelnie zawodowe – 206 (wg stanu na dzień 15.04.2021 r.)	dane własne MEiN – system POL-on	Możliwość zmiany nazwy na nazwę zawierającą wyrazy „akademia praktyczna” – zmiana nazwy nie będzie obligatoryjna, pozostawia się swobodę decydowania o tym uczelni. Używanie przez uczelnie zawodowe w nazwie wyrazów „akademia praktyczna” wzmocni ich pozycję i przyczyni się do pozytywnego odbioru tych uczelni w otoczeniu społeczno-gospodarczym.
uczelnie zawodowe spełniające łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy	36, z tego: publiczne uczelnie zawodowe – 31, niepubliczne uczelnie zawodowe – 5 (wg stanu na dzień 12.04.2021 r.)		Możliwość prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności posiadania porozumienia przez uczelnie spełniające łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy.
uczelnie zawodowe prowadzące studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela	99		Możliwość zrezygnowania z utrzymywania porozumienia przez uczelnie spełniające łącznie warunki określone w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy. Możliwość kontynuacji przyjęć na studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela po upływie terminu

pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Zmiana nazwy publicznej uczelni zawodowej będzie dokonywana, tak jak dotychczas, z inicjatywy uczelni, w związku z tym wydatki związane z ewentualną zmianą nazwy (np. koszty wymiany pieczęci, tablic, szyldów, sztandaru, logo, itp.) zostaną sfinansowane ze środków pozostających w dyspozycji danej uczelni. Podobnie w przypadku zmiany nazwy niepublicznej uczelni zawodowej ewentualne koszty zostaną sfinansowane z jej własnych środków.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	-						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	-						
Niemierzalne	-	-						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby niepełnosprawne i osoby starsze.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie przepisów ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: szkolnictwo wyższe i nauka	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie ustawy umożliwi zmianę nazw uczelni zawodowych i używanie w nich wyrazów „akademia praktyczna”. Zmiana nazwy nie będzie obligatoryjna. Proponowane w ustawie rozwiązanie określa możliwość używania przez uczelnię zawodową w nazwie wyrazów „akademia praktyczna”, pozostawiając swobodę	

	decydowania o tym uczelni. Zmiana nazwy będzie mogła nastąpić w przypadku uczelni zawodowych, które spełnią łącznie warunki przewidziane w ustawie. Nazwa uczelni zawierająca wyrazy „akademia praktyczna” będzie identyfikowała te uczelnie, podkreśli charakter prowadzonego przez nie kształcenia, wskazując profil ich działalności, wzmocni ich pozycję na rynku edukacyjnym i przyczyni się do pozytywnego odbioru tych uczelni w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Proponowane w ustawie rozwiązania pozwolą stosować jednolity schemat postępowania do przyszłych działań związanych z inicjatywami zmian nazw. W zakresie używania nazw z ustawy będzie wynikało wyraźne ograniczenie możliwości używania nazwy „akademia” dla uczelni akademickiej, a „akademia praktyczna” dla uczelni zawodowej; przymiotnik „praktyczna” jednoznacznie wskazuje na kształcenie na studiach o profilu praktycznym. Wejście w życie ustawy pozwoli też uczelniom zawodowym wyróżniającym się ugruntowaną i stabilną pozycją w systemie szkolnictwa wyższego i nauki oraz odpowiednią jakością prowadzonego kształcenia na usamodzielnienie w prowadzeniu studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela. Uczelnie zawodowe, które spełnią warunki przewidziane w ustawie, będą mogły uzyskać pozwolenie na prowadzenie tych studiów z pominięciem wymogu zawarcia porozumienia. W przypadku spełniającej te warunki uczelni zawodowej, która obecnie prowadzi studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, możliwa będzie kontynuacja przyjęć na te studia na lata akademickie następujące po roku akademickim 2022/2023, a także będzie możliwe zrezygnowanie z utrzymywania zawartego porozumienia. Uprawniona uczelnia, która przestanie być stroną takiego porozumienia, będzie mogła zawrzeć porozumienie z inną uczelnią zawodową, która nie spełnia warunków określonych w ustawie. Pośrednią korzyść z tego stanu rzeczy odniosą również uczelnie zawodowe niespełniające warunków określonych w projektowanym art. 16 ust. 1a ustawy, ponieważ zwiększą się ich szanse na zawarcie porozumienia. Zakłada się, że dzięki tym rozwiązaniom zwiększy się liczba prowadzonych przez uczelnie zawodowe studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, co pozwoli w szerszym zakresie na kształcenie nowych kadr i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez nauczycieli, stosownie do zapotrzebowania systemu oświaty i wychowania.
	11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
	Wykonanie przepisów ustawy nastąpi po jej wejściu w życie.
	12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
	Ze względu na specyfikę i charakter wprowadzanych regulacji nie przewiduje się przeprowadzania ewaluacji efektów projektu.
	13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
	Brak.